

ГАННА ВІВАТ,
ОЛЬГА ГРИНЬКІВ

ВИВЧАЄМО УКРАЇНСЬКУ

РОЗМОВНИЙ ТА ПОЧАТКОВИЙ
ГРАМАТИЧНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ,
ЩО НАВЧАЮТЬСЯ В ВИШАХ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Одеса 2020

**ГАННА ВІВАТ,
ОЛЬГА ГРИНЬКІВ**

ВИВЧАЄМО УКРАЇНСЬКУ

**РОЗМОВНИЙ ТА ПОЧАТКОВИЙ ГРАМАТИЧНИЙ КУРС
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ,
ЩО НАВЧАЮТЬСЯ В ВИШАХ УКРАЇНИ**

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Одеса 2020

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій
(Протокол № 3 від 06 жовтня 2020 року)*

Рецензенти:

Колкутіна В. В. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Одеської національної юридичної академії;

Марчук Л. М. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Кам'янець-Подільського державного університету імені Івана Огієнка;

Мусій В. Б. – доктор філологічних наук, в. о. завідувача кафедри загально-го та слов'янського літературознавства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Віват Г. І.

В 41 Вивчаємо українську. Розмовний та початковий граматичний курс української мови для іноземних студентів та аспірантів, що навчаються в вишах України: навчальне видання / Г. І. Віват, О. В. Гриньків. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2020. – 166 с.

ISBN 978-617-7829-84-2

Підручник містить тематичний словниковий матеріал до найбільш уживаної лексики в житті кожної людини і основний граматичний матеріал української мови. Лексичний матеріал підібрано за принципом смислової єдності й об'єднано в групи.

Тексти підібрані так, щоб поповнити необхідний запас лексики для іноземців. Підручник розрахований на роботу з викладачем, хоч може бути використаним для самостійної роботи.

УДК 811.161.2'243:378

ISBN 978-617-7829-84-2

© Віват Г. І., 2020

© Гриньків О. В., 2020

716538

ОНАХТ
БІБЛІОТЕКА

ЗМІСТ

Передмова.....	12
Абетка (Алфавіт).....	13
Тема 1. ДАВАЙТЕ ПОЗНАЙОМИМОСЯ. ЕТИКЕТ.....	15
Урок 1 Слова і словосполучення до теми.....	15
Діалоги.....	17
<i>Вірш</i> Доброго ранку. Ірина Жиленко.....	18
Урок 2. Діалоги.....	19
Прислів'я та приказки до теми.....	19
Діалоги	21
Прислів'я та приказки до теми.....	22
Діалоги.....	23
Тема 2. ЧАС.....	24
Урок 3. Слова і словосполучення до теми.....	24
<i>Текст</i> Годинник.....	25
Прислів'я та приказки до теми.....	25
Урок 4. Таблиця 1. Котра година?.....	26
Таблиця 2. Час і його тривалість (тяглість)	27
Діалоги.....	28
Тема 3. РОЗПОРЯДОК ДНЯ. ТИЖДЕНЬ.....	30
Урок 5. Слова і словосполучення до теми.....	30
<i>Текст</i> Будні та свята.....	32
<i>Вірш</i> Тиждень. Ганна Віват.....	32
Прислів'я та приказки до теми.....	34
Діалог.....	34
Тема 4. РІК.....	35
Урок 6. Слова до теми.....	35
<i>Вірш</i> Дванадцять місяців. Ганна Віват.....	35

Таблиця 1. Пори року.....	36
Урок 7. Текст Зима.....	36
Слова і словосполучення до тексту.....	37
Урок 8. Текст Весна.....	38
Слова і словосполучення до тексту.....	38
Прислів'я до теми.....	39
Урок 9. Текст Літо.....	39
Слова і словосполучення до тексту.....	40
Діалоги.....	41
Урок 10. Текст Осінь.....	42
Слова та словосполучення до тексту.....	42
Прислів'я до теми.....	43
Відгадайте загадки.....	43
Урок 11. Текст Чотири бажання.....	44
Прислів'я до теми.....	45
Відгадайте загадки.....	45
Слова до прислів'їв і до загадок.....	45
Діалоги.....	46
Тема 5. КОЛЬОРИ.....	47
Урок 12. Слова до теми.....	47
<i>Вірш</i> Веселкові гноми. Ганна Віват.....	47
Діалоги.....	49
Посміхніться!.....	50
Тема 6. МІЙ ПОБУТ.....	52
Урок 13. Слова до теми.....	52
<i>Текст</i> Я живу самостійно.....	53
Прислів'я та приказки до теми.....	54
Тема 7. ОДЯГ І ВЗУТТЯ.....	56

Урок 14. Слова і словосполучення до теми.....	56
<i>Текст</i> В магазині одягу.....	57
Прислів'я та приказки дотести.....	57
Діалоги.....	58
Тема 8. ФРУКТИ І ЯГОДИ.....	60
Урок 15. Слова до теми.....	60
<i>Текст</i> Наш сад.....	61
Прислів'я та приказки до теми.....	62
Відгадайте загадку.....	62
<i>Вірш</i> Мале яблуко. Ганна Чубач	63
Тема 9. ОВОЧІ І КОРЕНЕПЛОДИ.....	64
Урок 16. Слова до теми.....	64
<i>Текст</i> На городі.....	66
<i>Вірш</i> Картопля. Е. Островська (український переклад Ганни Віват).....	66
Прислів'я та приказки до теми.....	67
Відгадайте загадку.....	67
Тема 10. ПРОДУКТИ.....	68
Урок 17. Слова до теми.....	68
<i>Текст</i> У продуктовому магазині.....	69
<i>Вірш</i> Овочі. С. Михалков (український переклад Ганни Віват).....	71
Прислів'я та приказки до теми.....	72
Діалоги.....	74
Практичні завдання.....	75
<i>Вірш</i> Мурко. Ганна Віват.....	76
Посміхніться!.....	76
Тема 11. МЕДИЦИНА.....	77
Урок 18. Слова до теми.....	77
<i>Текст</i> В аптеці.....	78

Спеціалізації лікарів.....	78
Прислів'я та приказки до теми.....	79
Діалоги.....	79
Посміхніться!.....	80
Тема 12. ВІДПОЧИНОК.....	81
Урок 19. Слова до теми.....	81
<i>Текст</i> Відпочинок.....	82
Діалоги.....	82
Тема 13. ТРАНСПОРТ.....	84
Урок 20. Слова до теми.....	84
<i>Текст</i> Міський транспорт.....	84
Посміхніться!.....	85
Тема 14. УКРАЇНА.....	86
Урок 21. Слова до теми.....	86
<i>Текст</i> Україна – наша Батьківщина.....	87
<i>Вірш</i> Журавель. Платон Воронько.....	89
Діалоги	90
Тема 15. ОДЕСА.....	91
Урок 22. Слова до теми.....	91
<i>Текст</i> Наше місто.....	92
<i>Текст</i> Студенти на екскурсії.....	93
Діалоги.....	93
Тема 16. ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ОНАХТ).....	94
Урок 23. Слова до теми.....	94
<i>Текст</i> Наша академія.....	95
<i>Вірш</i> Пісня про академію. Ганна Віват.....	96
ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ КОМЕНТАРІ (Частини мови).....	97

Тема 1. Іменник	97
Таблиця 1. Живі й неживі предмети	97
Таблиця 2. Рід іменників	97
Антоніми (іменники)	98
Синоніми (іменники)	99
Таблиця 3. Відмінки іменників	100
Таблиця 4. Основні значення відмінків	101
Родовий відмінок	103
Таблиця 5. Вживання іменників у родовому відмінку	103
Давальний відмінок іменників	104
Знахідний відмінок	104
Орудний відмінок іменників	104
Місцевий відмінок іменників	105
Таблиця 6. Число іменників	105
Іменники, що вживаються тільки у множині	107
Таблиця 7. Відмінкові закінчення іменників у множині	108
Тренувальні вправи до теми «Іменник»	110
Тема 2. Прийменник	114
Таблиця 1. Використання прийменників <i>В (У)</i> і <i>НА</i> в місцевому відмінку	115
Таблиця 2. Вживання прийменників <i>В (У)</i> у знахідному відмінку	117
Тренувальні вправи до теми «Прийменник»	118
Тема 3. Займенник	120
Таблиця 1. Особові займенники	120
Антоніми (займенники)	120
Таблиця 2. Особові займенники у родовому відмінку	121
Таблиця 3. Особові займенники у давальному відмінку	121
Таблиця 4. Особові займенники у знахідному відмінку	121

Таблиця 5. Особові займенники в орудному відмінку.....	122
Таблиця 6. Особові займенники у місцевому відмінку.....	122
Присвійні займенники.....	123
Таблиця 7. Відмінювання присвійних займенників.....	123
Вказівні займенники.....	124
Таблиця 8. Відмінювання вказівних займенників.....	124
Таблиця 9. Займенник «свій».....	125
Таблиця 10. Відмінювання займенника «свій».....	126
Антоніми (займенники).....	126
Таблиця 11. Зворотний займенник «себе».....	126
Тренувальні вправи до теми «Займенник».....	127
Посміхніться!.....	129
Тема 4. Прикметник	130
Таблиця 1. Різновиди прикметників.....	130
Антоніми (прикметники).....	130
Синоніми (прикметники).....	132
Таблиця 2. Відмінкові закінчення прикметників.....	133
Таблиця 3. Відмінювання прикметників.....	134
Таблиця 4. Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників.....	134
Таблиця 5. Вищий і найвищий ступені порівняння прикметників (проста і складна форми).....	135
Тренувальні вправи до теми «Прикметник».....	136
Тема 5. Числівник	140
Таблиця 1. Кількісні числівники.....	140
Таблиця 2. Порядкові числівники.....	141
Антоніми (числівники).....	141
Тренувальні вправи до теми «Числівник».....	141
Тема 6. Дієслово.	143

Інфінітив (неозначена форма дієслова)	143
Антоніми (дієслова)	143
Синоніми (дієслова).....	144
Таблиця 1. Особові закінчення дієслів теперішнього часу.....	145
Таблиця 2. Чергування приголосних у дієслівних формах.....	145
Таблиця 3. Доконаний і недоконаний види дієслів.....	147
Таблиця 4. Способи творення видів дієслів.....	148
Таблиця 5. Часові форми дієслова.....	149
Таблиця 6. Дієслова руху без прийменників.....	150
Таблиця 7. Дієслова руху з прийменниками.....	151
Тренувальні вправи до теми «Дієслово».....	152
Посміхніться!.....	155
Тема 7. Прислівник.....	156
Антоніми (прислівники).....	156
Синоніми(прислівники)	158
Таблиця 1. Прислівники (місця, часу, способу дії).....	159
Тренувальні вправи до теми «Прислівник».....	160
Тема 8. Сполучник.....	161
Таблиця 1. Складні речення зі сполучником «якщо (коли)».....	161
Тренувальні вправи до теми «Сполучник».....	161
Тема 9. Частка.....	162
Тренувальні вправи до теми «Частка».....	162
Тема 10. Дієприкметник та дієприкметниковий зворот.....	163
Таблиця 1. Пасивні дієприкметники теперішнього часу.....	163
Таблиця 2. Пасивні дієприкметники минулого часу.....	163
Таблиця 3. Активні дієприкметники.....	165
Тренувальні вправи до теми «Дієприкметник та дієприкметниковий зворот».....	165

ПЕРЕДМОВА

Цей підручник складається із шістнадцяти розділів, які містять тематичний словниковий матеріал до найбільш уживаної лексики в житті кожної людини і основний граматичний матеріал української мови. Лексичний матеріал підібрано за принципом смислової єдності й об'єднано в групи, які сформували асоціативні ряди: привітання, етикет, час, розпорядок дня, дні тижня, назви місяців, пори року, фрукти, овочі, коренеплоди, ягоди, продукти, здоров'я, одяг, транспорт, побут, відпочинок, Україна, Київ, Одеса... Тексти підібрані так, щоб поповнити необхідний запас лексики для іноземців, які вивчили фонетичний і основний курс української мови, а також поглибити їхні мовні знання, відобразивши різноманіття української мови. Тексти також пропонують широкий пізнавальний і виховний матеріал, тобто у процесі навчання іноземці матимуть можливість отримати інформацію про Україну, її звичаї, традиції, свята, а також про знаменитих людей нашої країни. З цією метою до кожної з шістнадцяти тем підібрані тексти різноманітні за структурою і призначенням: тексти наукового і художнього стилю мови. У словниковій частині підручника подано український та арабський варіанти.

Друга частина підручника містить граматичні коментарі. У ній охоплено морфологію, яку розділено на десять тем з урахуванням наростання матеріалу за обсягом. Граматичний матеріал в основному подано в таблицях.

Підручник пропонується для роботи студентів та аспірантів із викладачем. Допомога й контроль викладача, зокрема, необхідні при опрацюванні приказок, прислів'їв, загадок та віршових текстів, у яких яскраво відображено лексичні особливості розмовного та художнього стилів мови, а також при засвоєнні граматичного матеріалу. Підручник може також бути використаним для самостійної роботи іноземцями, які бажають поглибити свої знання з української мови.